

oraz Krakowskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych w Krakowie, których ciężki sprzęt został wprowadzony na ten teren.

Krystian A. Waksmundzki

W sprawie rezerwatu „Wielki Las” w województwie łódzkim

Podczas badań florystyczno-fitosocjologicznych prowadzonych przez dr Janusza Hereźniaka w ramach prac Zakładu Botaniki UŁ na obszarze Częstochowskiego Okręgu Przemysłowego stwierdzono w tym roku, że z pewnej części rezerwatu „Wielki Las” (ryc. 1) w nadleśnictwie Julianka pow. Częstochowa (obecnie Państwowe Gospodarstwo Leśne w Złotym Potoku Oddz. XVI d) wycięto najpiękniejsze okazy jesionu i olszy, przez jego teren przekopano rów odwadniający, a na granicy rezerwatu wybudowano drogę dojazdową ryc. 2). Z informacji zaczerpniętych od służby leśnej wynika, że są to dopiero wstępne prace przy-

Ryc. 1. Główne wejście do rezerwatu „Wielki Las” od strony południowo-zachodniej. — Main entrance to the „Wielki Las” (Large Woodland) nature reserve from its south-eastern side. Fot. J. Hereźniak

Ryc. 2. Rezerwat „Wielki Las”. Na pierwszym planie świeży rów odwadniający i pień ściętej olszy. — The „Wielki Las” (Large Woodland) nature reserve. Foreground: A recent drainage ditch and the trunk of a felled alder. Fot. J. Hereźniak

gotowawcze do dalszego pozyskiwania drewna z terenu rezerwatu, które poprzedzi wybudowanie jeszcze jednej drogi, pomiędzy oddz. 16 (rezerwat) i 15.

Tymczasem z Zarządzenia ministra leśnictwa z dn. 19.III.1953 r. wynika, że: „(pkt. 4) Rezerwat tworzy się w celu zachowania ze wzglę-

Ryc. 3. Rezerwat „Wielki Las” — naturalny fragment lasu w północno-wschodniej części rezerwatu. — The "Wielki Las" (Large Woodland) nature reserve. A natural stand in the north-eastern part of the reserve. Fot. J. Hereźniak

dów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu typu olszowo-jesionowego z domieszką innych gatunków liściastych o cechach zespołu naturalnego. (pkt. 3) Zabronione jest:

a) normalne użytkowanie lasu, wszelkie natomiast wykonywane w rezerwacie czynności gospodarcze powinny być dostosowane do potrzeb ochrony przyrody, a ilość możliwych do pobierania użytków drzewnych określi specjalnie w tym celu opracowany plan gospodarstwa rezerwatowego, podlegający zatwierdzeniu przez Naczelnego Konserwatora Przyrody;

f) niszczenie gleby i wydobywanie kamieni;

j) wznoszenie budowli oraz zakładanie lub budowa urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych”.

Rozpoczęte w ubiegłym roku badania botaniczne wskazują, że rezerwat „Wielki Las” to bardzo cenny obiekt naukowy, który dziś i w przyszłości powinien być zachowany w stanie naturalnym, jako niezastąpione, terenowe laboratorium badawcze (ryc.3). Zachowanie się w tym rezerwacie szeregu ciekawych zbiorowisk i rzadkich gatunków roślin było możliwe, gdyż teren ten był dotąd silnie podmokły i niedostępny, a stąd turystycznie mało atrakcyjny.

Dlatego każda nieprzemyślana ingerencja człowieka, naruszająca sto-

Ryc. 4. Rezerwat „Wielki Las” — miejsce, w którym dokonano zrębu gniazdowego w południowo-zachodniej części rezerwatu. — The "Wielki Las" (Large Woodland) nature reserve. A place in the south-western part of the reserve in which partial felling has been performed. Fot. J. Hereźniak

sunki wodne, może zniszczyć to dość jednorodne i specyficzne, naturalne siedlisko lasu olszowo-jesionowego.

Opisane zniszczenie powstało w okresie, gdy nawoływanie i akcje ochroniarskie na całym świecie zdają się sięgać do zenitu. Stało się to na terenie, gdzie potrzeby ochrony naturalnego krajobrazu są największe. Stało się to bez ingerencji przemysłu i bez tzw. potrzeb wyższego rzędu (ryc. 4).

Jak więc do tego doszło?!

Obecnie należy:

wstrzymać pozyskiwanie drewna,

wstrzymać budowę dróg i kopanie rowów odwadniających w obrębie oraz w najbliższym sąsiedztwie rezerwatu, aby nie zakłócić stosunków wodnych,

zlikwidować lub złagodzić poczynione szkody, np. wstrzymać odpływ wody z terenu rezerwatu,

w żadnym wypadku nie może być mowy o jakiegokolwiek próbie likwidacji lub ograniczenia obszaru rezerwatu.

Romuald Olaczek